

paagældende Teknikeres Mening medfører den mindste Risiko. Skytsets Anbringelse vil jo ikke frembyde tilsvarende Vanskeligheder, idet dette vil kunne anbringes i Lokaler, som allerede haves til Raadighed.

Det ærede Medlem fremhævede imidlertid saa, at jeg maatte være meget sikker paa min egen Bedømmelse af alle disse Forhold, idet jeg havde stillet Forslag, som var i Strid med Erklæringer, der var afgivne af de militære sagkyndige, og Forslag, som ikke havde faaet Tilslutning fra disse. Ja, jeg tror, at det i Fremtiden, som det har været hidtil, meget almindeligt vil blive Ministres Skæbne at maatte stille Forslag paa det militære Omraade, som ikke er i Overensstemmelse med de militære sagkyndiges Raad. Ærede Medlemmer vil sikkert være paa det rene med, at hvis man skulde vente med Indskrænkninger i vort Militærvæsen, indtil de militære Teknikere, som arbejder med disse Spørgsmaal, var overbeviste om Rigtigheden af disse Indskrænkninger, da kom man til at vente meget længe. Hvis man i det hele taget skulde følge de militære Teknikeres Raad med Hensyn til Udviklingen af vort Militærvæsen, da vilde man komme til meget kostbare og meget tyngende militære Udgifter. Jeg tror ikke, at der fra Rigsdagens Side vil være nogen Mulighed for at tænke sig en saadan Udvikling. Jeg tror, at vi kommer til at gøre os fortrolige med, at vi ved Beslutninger om de enkelte Spørgsmaal ligesom i Beslutninger om den kommende Militærordning vil blive nødt til at tage et Standpunkt, som ikke kan tilfredsstille de teknisk sagkyndige militære. Det er jo naturligt, at disse lægger en særlig Vægt paa de Ting, de arbejder med, og ønsker hele det Omraade, som er inde under deres Virksomhed, udviklet i den bedst mulige Skikkelse, saaledes som Teknikere gør det paa de allerfleste Omraader.

Det ærede Medlem dvælede imidlertid saa ved Begivenheder under Krigen og gjorde opmærksom paa, hvor mange Penge der var brugt til vort Militærvæsen under Krigen, og det forekom mig, at det ærede Medlem i Anvendelsen af disse Penge saa ligesom en Art Afvigen fra min Side af den Opfattelse af vort Militærvæsen, som jeg har gjort mig til Talsmand for før Krigen, en Art Desavouering deraf. Jeg kan ikke nægte, at jeg har maattet mene, at de Redegørelser, der var givne i Rigsdagen under Krigstiden, og de Forhandlinger, som har fundet Sted i Udvalg, hvor ogsaa det ærede Medlem har været til Stede, paa Forhaand dog maatte kunne gøre det ærede

Medlem klart, at det ikke var en ændret Opfattelse af vort Militærvæsens Betydning, der fandt Udtryk i Forslagene om Anvendelse af Penge i Krigstiden, men at vi anvendte under Krigstiden de Penge, som Militærordningen i Loven af 1909 naturligt og loyalt anvendt krævede. Hele det System, som gennemførtes under Krigen, var den naturlige og loyale Anvendelse af den Militærordning, som gennemførtes imod vor Villie og imod vort Ønske i 1909. Vi maatte anvende denne, for det første fordi den almindelige Forudsætning mellem Magterne var denne, at man maa kræve anvendt til Varetagelse af sine Neutralitetspligter det Militærvæsen, som enhver Stat faktisk raader over, og det Militærvæsen, som Danmark faktisk raadede over, var det, som var skabt ved Loven af 1909. Men for det andet var dette den gældende Lovgivning i Danmark, og jeg tror, at hvert eneste Medlem i dette høje Ting vil være paa det rene med, at hvis vi fra vor Side i August 1914 eller paa et senere Tidspunkt under Krigen havde fremført Lovforslag, som gik ud paa at omskabe Ordningen af 1909 og gennemføre en Militærordning af lignende Karakter som den, vi ønskede, da vilde vi have mødt den mest afgjorte Modstand hos det store Flertal i Landstinget. Vi vilde altsaa ikke have haft den fjerneste Mulighed for at gennemføre, hvad vi ønskede. Det eneste, vi vilde have opnaaet, var, at vi var blevet kastet ind i en forbitret Kamp mellem Folketinget og Landstinget midt under Verdenskrigen. Jeg tror, at ærede Medlemmer af Landstinget i Krigens Tid meget vel forstod, at en saadan Politik vilde have været en fuldstændig uforsvarlig og aldeles ubegrundet Politik. Men dertil kommer vel endvidere dette, at det ærede Medlem, naar han tænker paa Udgifter, som ikke strengt taget direkte nødvendigt flød af selve Lovens Ord, men kun fulgte af den loyale Anvendelse af Lovens Bestemmelser og Karakter, dog vel heller ikke vil kunne have glemt og fjernet fra sin Erindring, hvor mange Gange jeg har staaet baade i Tinget og under Forhandlinger i Udvalgene overfor Opfordringer fra det konservative Partis Side om at tage en større Udvikling af vort Militærvæsen og at bevilge Penge til den ene eller den anden militære Foranstaltning. Netop i Krigens Dage havde jeg de allerstærkeste Opfordringer i saa Henseende, og naar vi da har fulgt den Fremgangsmaade med Hensyn til vort Militærvæsen i Krigens Tid, har dette været et Udtryk for, at vi i Krigens Dage ikke ønskede at kaste dette Spørgsmaal ud som et Stridsspørgsmaal mellem de politiske Partier.